

# Verslag werkamp 1981

Deelnemers: M.C.A. van Aart, M.C. Cadée, W. Groeneveld, W.J. Groeneveld, A.C. Janse, M. Janse-Breeveld, A.W. Janssen, V. de Keyser, J.J. de Klerk, E. Kriek, L.M.B. Vaessen; introducéés: Saskia van Dijk, Anita, Ingrid en Margriet Janse, R. de Keyser en W. Moka.

Het werkkamp werd dit jaar gehouden van 1 tot 10 augustus te Zoutleeuw (België) en werd bezocht door 17 personen, waarvan er 3 gedurende de hele periode aanwezig waren. Als kampterrein hadden we weer de beschikking over het voetbalveld van de Rijks Middenschool van Zoutleeuw. Dankzij de directeur van de school, de heer Van Roelen, hadden we deze keer behalve over het toiletgebouw van de school ook de beschikking over een aantal klaslokalen.

Zoals gewoonlijk werden op de eerste dag het kamp opgeslagen en inkopen gedaan. De volgende dag werd met frisse moed begonnen, ondanks het kleine aantal deelnemers. Dat aantal bereikte dit jaar een dieptepunt en leidde ertoe dat het werkkamp met een week werd verkort.

Op die tweede dag van het werkkamp werd begonnen met een bezoek aan de groeve in Hoeleden. Hier hadden we tijdens het werkkamp van het voorgaande jaar na een gigantische graafpartij een compleet profiel door een rivierbedding blootgelegd (Zanden van Kerkom ingesneden in Zanden van Neerepen). Van de groeve was echter nog maar weinig te zien. In het Bulletin 30 no. 1 (1954) van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Wetenschappen, dat Arie Janssen bij zich had, vermelden M. Glibert en J. de Heinzelin dat er in de buurt van deze groeve kleilagen moeten zitten die waarschijnlijk behoren tot de zogenaamde Glaise Verte.

Wij op zoek. Na enkele rondjes lopen dachten we het gevonden te hebben. Het moest onder een huis liggen. Wij vroegen het de man die er woonde en ja hoor: "Allée hè, ge staat er juist bovenop." De man had er al heel wat moeite mee gehad toen hij zijn tweede kelder uithakte. Er werd een proefboring gezet met als resultaat een kleilaagje. We bedankten de man en vroegen of we nogeens terug mochten komen.

In de 20-30 centimeter dikke kleilaag moesten fossielhoudende mergels zitten. Dit kon bij deze boring niet worden bevestigd. Later in de week hebben we de tuin nogeens afgeboord. De mergels bleven echter onvindbaar. Deze mergels zouden behoren tot de zogenaamde vertebratenhorizon van Hoeleden.

Maandag was een dag vol tegenslagen. Een gebroken boor en twee mensen die niet honderd procent waren (lichamelijk). Die dag werd, op een bezoek aan de smid na, niets gedaan.

De volgende dagen werd er echt gewerkt. Er werden enkele boringen gezet op het Randsbergprofiel. Het Randsbergprofiel loopt van zuid-oost naar noord-west over de Randsberg. Deze heuvel ligt iets ten noorden van het dorp Randsberg, ongeveer 5 kilometer ten noord-oosten van Tienen. Tijdens het voorgaande werkkamp was reeds een begin gemaakt met het zetten van boringen over deze heuvel.

De boringen die deze keer werden gezet varieerden in diepte van 2 tot 8 meter. Aangezien er maar één set boren aanwezig was op het kamp kon er helaas niet dieper worden geboord. Hierdoor kon een aantal grenzen tussen stratigrafische eenheden niet worden bereikt.

Er werd dit jaar begonnen met een tweede profiel over de Randsberg. Dit

staat loodrecht op het eerste en loopt ook nagenoeg over de top. In dit profiel werd getracht de overgang Klei van Boom-Nuculaklei en de grens Nuculaklei-Zanden van Berg aan te tonen. Deze grenzen waren in de boringen op het eerste Randsbergprofiel niet gevonden. In het verlengde van het eerste Randsbergprofiel werd ten noord-westen hiervan bij Wiskom een tweetal boringen gezet. Hier was het de bedoeling om de grens Klei van Boom-Zanden van Berg te vinden. Ook deze grenzen zijn niet aangetoond. De boringen betekenden wel acht meter boren op een zeer hete dag. De nieuwkomer Eddy Kriek werd dan ook ruim aan de boor gezet. Na de komst van Anton Janse konden de geboorde punten gewaterpast worden. Dit was de enige dag waarop er voldoende mensen waren om in twee ploegen te werken: waterpassen en boren.

Tijdens deze week werden ook enkele groeves bezocht. De groeve Momme te Vliermaal werd dit jaar grondig aangepakt. Er werd een grote hoeveelheid Nucula-klei omgezet zodat iedereen naar tevredenheid kon verzamelen. Daarop volgend werd een grote hoeveelheid Zanden van Berg ontgonnen en bemonsterd. Daarin zat voldoende preparateerwerk voor iedereen. De zakken werden dan ook ruim gevuld (wat uitzoekwerk voor jaren betekent). In de vroege ochtenduren werd zelfs al verzameld. Achter het kampeerterrein was namelijk een uitgebreid veld volgegroeid met allerlei wilde planten. Hierin bevond zich een meesterlijke hoeveelheid exemplaren van de landslak Cepaea. Het voorgaande jaar werd het kleurbandenpatroon van 2½ duizend slakken genoteerd. Enkele bijzondere exemplaren verdwenen toen in de alcohol. Dit jaar vonden we er maar duizend.

De laatste officiële werkkempdag was op zondag. Er werd een bezoek gebracht aan de werken bij het Albertkanaal te Vroenhoven. Hier werd een laagje Danien bemonsterd. Dit leverde matig resultaat op gezien de ouderdom van de ontsluiting.

Op de terugweg werd nog een bezoekje gebracht aan het kasteel Alden Biesen, waar hoofdzakelijk cultureel gedaan werd, teneinde onze introductie uit Indonesië ook iets anders dan geologie te demonstreren. Alhoewel, achter het kasteel moest natuurlijk ook hij even kijken naar de Zanden van Oude Biesen. Aan het einde van de dag wilden we een maaltijd in een frituur nuttigen. We dachten: "We zijn in België dus in iedere dorp een frituur". Nou, na een stuk of drie frituurs in de buurt te hebben aangedaan besloten we maar in de dichtsbijzijnde stad (St. Truiden) te gaan kijken, want alles was dicht en met vakantie. Ook in St. Truiden was het moeilijk, maar na enige tijd zoeken en wachten zaten we achter een welverdiend maal. Bijna de hele groep nam het traditionele vlaamse gerecht frites-stoofvlees, wat best smaakte.

Het einde van de kampweek smoorde overigens in regen, die zondag begon te vallen. Gelukkig vlak nadat Ko de Klerk de bungalowtent had ongeruimd. 's Maandags bleef de regen stevig doorvallen. Nat inpakken dus. Om dit ongerief te compenseren gingen de familie Janse en schrijver nog een bezoekje brengen aan de Zanden van Antwerpen die bij Ekeren zijn gestort. Ook hier werden de zakken goed gevuld en de nodige grote stukken opgeraapt. Het materiaal is afkomstig van de aanleg van de Antwerpse metro aan de Collegelaan te Borgerhout. Er was genoeg om een indruk te krijgen van de fossieleninhoud van het Mioceen van Antwerpen.

Al met al vormde deze week, zo dacht ik, voor de meeste deelnemers een aardig werkkamp.

Wim J. Groeneveld